

‘Ik ben een soort literaire vroedvrouw’

Soms kom je iemand tegen die de baan heeft die jij graag zou willen hebben. Hoe doen ze dat toch? In deze serie vind je het antwoord.

Maaïke Molhuysen (38) is sinds 2000 freelance schrijfcoach en manuscriptbeoordelaar. Ze heeft haar eigen bedrijf: de Lettervrouw.

Wat houdt jouw baan in?

‘Ik ben schrijfcoach, redacteur en manuscriptbeoordelaar. Als coach begeleid ik schrijvers en probeer ik het beste in hen naar boven te halen.

‘Schrijven is eenzaam. Je moet als auteur alles zelf doen, en ziet niet altijd wat er verbeterd kan worden. Met z’n tweeën zie je meer dan één.’

‘Soms ben ik bij het hele proces betrokken: vanaf het eerste idee tot de flaptekst van het nieuwe boek. Ook redigeer ik werk. Ik ben onder meer redacteur van ‘Hemelkind’ van Rita Spijker, dat deze maand uitkomt. Ik word zowel door uitgeverijen als door particulieren ingehuurd. Voor ik het werk van mensen beoordeel, stel ik altijd eerst wat vragen. Zoals: schrijf je voor je plezier, of wil je van schrijven je vak maken? Is dat laatste het geval, dan moet ik mensen soms duidelijk maken dat ze er nog niet klaar voor zijn.’

Wat moeten beginnende schrijver vaak nog leren?

‘In scènes te schrijven. Dingen vertellen zonder het te benoemen, zoals Jan Siebelink dat goed kan. Je moet een manier vinden om de lezer mee te nemen, zodat hij zich verplaatst in het personage en mee gaat leven met het verhaal. Ook is het vaak moeilijk om je verhaal in een goede structuur te gieten. Daarom laat ik beginnende schrijvers soms kinderboeken lezen, waarin de ontwikkeling van personages duidelijk wordt opgebouwd. Zoals in *De geheime tuin* van Frances Hodgson Burnett.’

Hoe ziet een gemiddelde werkdag er voor jou uit?

‘Mijn werktijden wisselen, gemiddeld werk ik van half tien tot zes. Vaak ben ik een aantal dagen met een groter project bezig. Tussendoor beantwoord ik vragen van auteurs, zoals ‘Ik zit vast met de verteller, hoe zorg ik dat het weer lekker loopt?’ Ik ben een beetje hun stok achter de deur. Moet ik redigeren, dan doe ik dat hoogstens 20 tot 25 uur per week. Daarna

ben ik helemaal gaar. Elk woord, iedere zin en alinea gaat tijdens zo'n proces door mijn hoofd. Je moet in alles consequent zijn. Als een personage door een ruimte loopt, moet hij in de juiste volgorde van de ene naar de andere kamer lopen. Dan moet je opletten dat je geen eerder beschreven ruimte vergeet.'

Wat heb je hiervoor gedaan?

'Ik heb Amerikanistiek en Politicologie gestudeerd en als journalist gewerkt. Ik schreef over literatuur en schrijven voor bladen als *Strictly*, *Wave* en *Schrijven Magazine*. Ook werkte ik als eindredacteur voor diverse media.'

Wat vind je leuk aan je baan?

'Ik ben een soort literaire vroedvrouw, want ik ben bij het geboorteprocess van een boek betrokken. En het is prachtig om verhalen geboren te zien worden. Een goed verhaal neemt je mee naar andere situaties, kan je troosten. Het is leuk om samen met auteurs iets moois te creëren. Schrijven is voor auteurs natuurlijk heel belangrijk. Bij de presentatie van een boek voel ik me een soort peettante. Of "stiefmoeder" zoals een schrijver me ooit noemde. Streng en ondersteunend. Ik vecht ook echt voor boeken waarvan ik denk dat ze goed kunnen worden.'

Hoe kwam je binnen bij je huidige baan?

'Ik was al freelancer, want ik vind het leuk om veel dingen zelf te doen. Ik zag dat bij uitgeverijen sommige manuscripten werden afgewezen waarvan ik dacht: met wat meer aandacht kan het wél een goed manuscript worden. Ik wilde langer met auteurs werken. Blijkbaar hadden schrijvers daar ook behoefte aan. Zodra mijn site live ging, liep het storm. Nu heb ik een wachtlijst.'

Heb je cursussen gedaan die nuttig zijn voor je huidige functie?

'Nee, ik leer door veel te lezen, te analyseren en te begeleiden.'

Wat zou je anderen aanraden als ze willen komen waar jij nu bent?

'Als coach moet je kunnen uitleggen waarom iets wel of niet werkt, en hoe iemands werk kan worden verbeterd. Daarvoor heb je een bepaald inzicht nodig. Ik analyseerde als kind al boeken, zag waar het aan lag als een verhaal voorspelbaar werd, of wanneer ontwikkelingen niet goed werden voorbereid, waardoor ze ongeloofwaardig werden. Er zijn studies om redacteur te worden, zoals Media- en informatiemanagement of Editing - een onderdeel van Taalwetenschappen. Maar dan ben je er nog niet; het echte werk leer je in de praktijk. 'Je moet heel veel lezen en nadenken over wat je leest. Ook kun je veel vakliteratuur lezen, of bijvoorbeeld op schrijfcursus gaan om meer over vertelinstancies, tijd, spanningsbogen en het uitdiepen van personages te leren. Dit vak vraagt, net als bij andere kunstvormen, een combinatie van talent en techniek.'

Is jouw beroep een dankbaar onderwerp op verjaardagen?

'Zeker. Als ik elke keer tien euro zou krijgen wanneer iemand zegt 'oh, een boek schrijven, dat zou ik nog eens willen doen', dan hoefde ik niet meer te werken. De leukste reactie kwam van een dochter van vrienden. Zij was toen tien en zat constant met haar hoofd in de boeken. Toen ik zei dat mijn baan bestond uit boeken lezen en schrijvers begeleiden, zei ze: "Wauw, dus jij wordt betaald om te lezen?!"'

Wat zijn je doelen voor de toekomst?

'Mijn ideaal is me aan een aantal auteurs te verbinden en bij hen eruit te halen wat er in zit. Gaan ze dan naar de uitgeverij, dan is de tekst af. Kijk, een auteur als A.F.Th. van der Heijden krijgt geweldige begeleiding. Maar veel uitgevers hebben maar weinig tijd voor minder bekende schrijvers. Ik wil een rol spelen voor boek en auteur, zonder alle zakelijke kanten die bij een uitgeverij komen kijken. Dat doe ik nu al bij enkele schrijvers, zoals Rita Spijker, Han Nefkens en Mariëtte Middelbeek.'

Wil je niet ooit zelf een roman schrijven?

‘Nee, daar heb ik geen behoefte aan, ik vind het leuker om te begeleiden. Ik heb wel *Handboek voor schrijvers* geschreven, samen met schrijver en journalist Louis Stiller.’

03 februari 2009 /Frederieke van Velzen
VK Banen